

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Peter Johansson		OP SA 17-20
Handledare		
		Antal ord: 11637
Sophia Hatz	Beteckning	Kurskod
		1OP415
ISLAMISKA STATEN – EN REVOLUTION ELLER NÅGOT ANNAT?		
<u>ABSTRACT:</u>		
<p>Since the cold war, contemporary warfare is more frequently fought between state and non-state actors. The Islamic State is a non-state actor who in a short period of time reached major achievements. Some scientists consider the Islamic State's warfare as a developing trend of irregular warfare. Despite the Islamic State's big achievements, it seems the organisation have not been sufficiently studied from a military science perspective.</p>		
<p>There is an obvious ambiguity in how the Islamic State should be defined. One side in the debate consider the Islamic State a revolutionary actor, the other side consider them as a hybrid one. By examining witch of McCullohs theory of hybrid warfare and Guevaras theory of revolutionary warfare most adequate can describe the Islamic State; this case study aims to increase the current understanding of the Islamic State and its warfare.</p>		
<p>The analytical result shows that the Islamic State is more adequate described as a hybrid actor. There are many similarities between the two theories, however there are some essential differences that supports the result of this paper. The use of terrorism, the relationship with the population and the use of urban terrain proves that the Islamic State is more adequate described as a hybrid actor.</p>		
<u>Nyckelord:</u>		
T.ex.: Islamiska staten, IS, ISIS, hybridkrigföring, McCulloh, revolution, Guevara		

Innehåll

1. INLEDNING.....	3
PROBLEMFÖRMULERING	3
FORSKNINGSÖVERSIKT	4
SAMMANFATTNING FORSKNINGSÖVERSIKT.....	7
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	8
AVGRÄNSNINGAR.....	8
DISPOSITION.....	9
2. TEORI.....	10
HYBRID WARFARE – TIMOTHY MCCULLOH.....	10
GUERRILLA WARFARE – CHE GUEVARA	12
JÄMFÖRELSE.....	14
3. METOD.....	18
FORSKNINGSDESIGN.....	18
METOD FÖR DATAINSAMLING	19
VAL AV FALL.....	19
FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDEN	20
VAL AV EMPIRI.....	20
OPERATIONALISERING	21
ANALYSVERKTYG	24
4. ANALYS	26
ANALYS.....	26
RESULTAT	32
SAMMANFATTNING RESULTAT.....	34
5. AVSLUTNING	35
RESULTATDISKUSSION & SLUTSATSER.....	35
TEORI- OCH METODDISKUSSION.....	36
RELEVANS FÖR YRKESPRAKTIKEN	37
FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING.....	38
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING	39
LITTERATUR.....	39
ELEKTRONISKA KÄLLOR	39
VETENSKAPLIGA ARTIKLAR.....	40
FIGURFÖRTECKNING	40

1. Inledning

Problemformulering

Efter kalla krigets slut har konflikterna i världen allt mer iakttagit en irreguljär karaktär. Den nutida krigföringen utförs i stor utsträckning mellan icke-statliga och statliga aktörer.¹ En av dessa icke-statliga aktörer som på kort tid nått stora framgångar är Islamiska staten (IS).

Under 2014 gick IS från att operera i det dolda med små lättutrustade miliser till att anfälla på taktiska grupperingsformer med stora enheter och delvis bepansrade fordon.² IS tog kontroll över flera stora städer och stora landområden i Syrien och Irak. Den största framgången i offensiven var tagandet av Mosul, Iraks näst största stad, där IS med upp till 1000 upprorsmän tog staden på endast fyra dagar trots att den försvarades av två irakiska divisioner bestående av upp till 10 000 man.³ Trots den stora bedriften att lyckas ta Mosul tycks inte IS studerats utförligt ur ett krigsvetenskapligt perspektiv.

Det råder en tydlig differens i förståelsen för IS som organisation. I många fall beskrivs IS som en terroristgrupp såväl av statliga myndigheter som inom den akademiska världen.⁴ Hur aktörer som IS eller liknande förstås påverkar rimligtvis vilka motåtgärder som används för att hantera dessa. Om aktören ses som en terroristgrupp kan det tänkas att motåtgärderna baseras på teorier om terrorismbekämpning medan om aktören ses som en insurgentgrupp används rimligtvis teorier om upprorsbekämpning. Den tydliga variationen i hur IS definieras motiverar ytterligare forskning på området vilket torde leda till en ökad förståelse för hur IS eller framtida liknande aktörer mest effektivt kan hanteras.

Det tycks finnas två huvudsakliga spår hur IS beskrivs i forskningsdebatten. Den ena sidan ser IS som en hybrid aktör med delvis en ny typ av irreguljär krigföring, den andra sidan i debatten beskriver IS som en revolutionär aktör. Genom att studera IS utifrån en teori om hybridkrigföring samt en teori om revolutionär krigföring kan studien bidra med insikter om

¹ Andrea Beccaro, "Modern Irregular Warfare: The ISIS Case Study", *Small Wars & Insurgencies* 29, nr 2 (04 mars 2018): 208, <https://doi.org/10.1080/09592318.2018.1433469>.

² Thomas Maurer, "ISIS's Warfare Functions: A Systematized Review of a Proto-State's Conventional Conduct of Combat Operations", *Small Wars & Insurgencies* 29, nr 2 (04 mars 2018): 229–30, <https://doi.org/10.1080/09592318.2018.1435238>.

³ Michael Weiss och Hassan Hassan, *ISIS: inside the army of terror*, First Regan Arts paperback edition (New York, NY: Regan Arts, 2015), xii.

⁴ Beccaro, "Modern Irregular Warfare", 207–8.

vilken teori som i störst utsträckning kan förklara IS krigföring. Men även huruvida IS tycks tillämpa en ny utvecklad irreguljär krigföring eller om IS krigföring snarare tycks överensstämma med en ideologisk grundad revolutionsteori utvecklad i Kuba under 60-talet.

Forskningsöversikt

Följande forskningsöversikt syftar till att redovisa forskningsläget gällande IS och dess krigföring. Artiklarna är valda för att ge en bild av vad befintlig forskning fokuserar på men även bidra med en viss förståelse för organisationen. Forskningsöversikten har genom att belysa aktuellt forskningsläge bidragit med att identifiera de brister och luckor i forskningen som ligger till grund för undersökningen enligt problemformuleringen ovan.

Beccaro tydliggör i sin undersökning nutida irreguljär krigföring genom att analysera IS operationer utifrån Hoffmans teoretiska ramverk för hybridkrigföring. Syftet är dels att klargöra IS krigföring, dels att kontextualisera förståelsen för hybridkrigföring och tydliggöra irreguljär krigförings natur genom en fallstudie. Undersökningen fokuserar i huvudsak på relationen mellan terrorism och uppror samt hur IS nyttjar terräng och teknologi.⁵ Studien kommer fram till att IS krigföring inte är ett helt nytt fenomen. Tidigare insurgentgrupper har precis som IS använt terrorism, nyttjat komplex miljö samt använt ny teknologi på innovativa sätt. Beccaro menar att IS snarare representerar en trend i utvecklingen av irreguljär krigföring där det moderna informationssamhället innebär att terrorism och informationskrigföring får en allt större roll.⁶

Beccaro belyser en problematik med att IS ofta ses som en terrororganisation, vilket beskrivs som missledande. En felaktig definition av IS eller andra liknande aktörer innebär en risk att organisationens förmåga felbedöms och att ineffektiva motåtgärder sätts in. Vidare menar Beccaro att studier av IS krigföring är viktigt för att öka förståelsen för dess militära förmågor och således öka möjligheten att ta fram effektiva motåtgärder.⁷ Beccaro påpekar en svaghet med begreppet hybridkrigföring, nämligen att det används för att beskriva två helt olika typer av konflikter så som IS och Rysslands agerande i Ukraina. Beccaro påpekar även att en viss oklarhet i terminologin råder.⁸ Denna möjliga begreppsförvirring konstateras även av forskare

⁵ Beccaro, "Modern Irregular Warfare", 207–8

⁶ Ibid., 220–21.

⁷ Ibid., 207–8.

⁸ Ibid., 209.

som undersöker konflikten i Ukraina.⁹ Anledningen till oklarheterna gällande hybridkrigföring kan tänkas bero på att Hoffmans definition är relativt vag och inte tillräckligt konkret förklarar en hybrid aktör.¹⁰

En stor del av forskningen kopplat till IS tycks fokusera på hur de nyttjar media som en del av deras krigföring. Yarchi menar att media spelar en viktig roll i nutida konflikter eftersom ett så kallat "image war" pågår parallellt med den militära konfrontationen.¹¹ Vilket innebär att parterna i konflikten vill sprida en bild av konflikten som bidrar till sina intressen. Yarchi analyserar text-, ljud- och videomeddelanden som IS kommunicerat via internet samt organisationens egna tidningspublikationer och nyhetsrapporter. Undersökningen visar att IS använder media som en del av deras strategi, delvis för att sprida en bild av att vara en mäktig organisation. Yarchi beskriver att för organisationer som använder terrorism som metod för att sprida rädsla är medial publicitet vitalt för att uppnå största möjliga effekt.¹² Vidare konstaterar Yarchi att IS lägger stora resurser och ansträngningar på att sprida sina budskap och sitt narrativ via media.¹³

Ytterligare forskning inom informationsarenan utgörs bland annat av Kraidys fallstudie som undersöker två böcker samt en video utgivna av IS.¹⁴ Studien använder ett teoretiskt ramverk som bland annat baseras på fenomenologi och affektteori. Teorikopplingen bidrar till en ökad förståelse för relationen mellan IS publikationer, de känslor som dessa framkallar och hur det påverkar det mänskliga beteendet. Kraidy menar att IS ser bilder som något operativt snarare än representativt och att de närmar sig en förståelse av media som ett vapen.¹⁵ Videon som

⁹ Sascha Bachmann och Håkan Gunneriusson, "Russia's Hybrid Warfare in the East: The Integral Nature of the Information Sphere", *Georgetown Journal of International Affairs*, Fall 2015, pp.198-211, Fall 2015, 199.

¹⁰ Timothy McCulloh, Richard Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 2013, 9.

¹¹ Moran Yarchi, "ISIS's Media Strategy as Image Warfare: Strategic Messaging over Time and across Platforms", *Communication and the Public* 4, nr 1 (mars 2019): 53, <https://doi.org/10.1177/2057047319829587>.

¹² *Ibid.*, 53–54.

¹³ *Ibid.*, 64–65.

¹⁴ Materialet som undersöks: *Management of Savagery* (2004) och *O' Media Worker, You Are a Mujahid!*, 2nd Edition (2016), samt videon: *Healing the Believers' Chests* (2015).

¹⁵ Marwan M Kraidy, "The Projectilic Image: Islamic State's Digital Visual Warfare and Global Networked Affect", *Media, Culture & Society* 39, nr 8 (november 2017): 1194,1206-1207, <https://doi.org/10.1177/0163443717725575>.

analyseras visar en brutal avrättning av en Jordansk stridspilot. Publiceringen av denna besvarades från Jordansk sida med bland annat flygbombningar mot IS vilket tyder på att media används som en del av krigföringen och även besvaras med direkta stridshandlingar från motparten. Undersökningen stärker Yarchis syn på media som en del av IS strategi. Kraidy menar att publikationernas extremt brutala innehåll gör ett förkrossande intryck på mottagaren. Vidare beskrivs IS användande av media som en ny era inom informationskrigföring.¹⁶ Vilket stärker Becarros påstående om att IS representerar en utvecklande trend inom irreguljär krigföring.

Thomas Maurer undersöker IS krigföring genom att analysera IS konventionella operationer utifrån vad han kallar de fundamentala principerna av konventionella operationer: ledning, underrättelse, eld och rörelse, säkerhet samt uthållighet.¹⁷ Maurer konstaterar att IS krigföring omfattar de fundamentala principerna. Vidare påstår Maurer att IS använder kombinerade vapen i sina operationer samt att de har en strikt hierarkisk ledningsstruktur med erfarna befäl. Studien visar på att IS har utvecklats från en terrororganisation till en mer regelrätt armé. IS beskrivs tillämpa uppdragstaktik vilket är ovanligt inom såväl gerillor och terrororganisationer som inom konventionella arméer i mellanöstern. Något som antas varit en stor framgångsfaktor för IS.¹⁸

Den syn på IS som Becarro belyser genom att analysera organisationen som en hybrid aktör tycks överensstämma men övriga ovan nämnda artiklar. Yarchi visar att IS använder propaganda som en del av deras krigföring och Kraidy beskriver IS användande av media som ett vapen. Maurer konstaterar att IS använder en kombination av irreguljära och reguljära metoder för att uppnå sina mål. Detta tycks stärka synen på IS som en hybrid aktör, samtidigt kan det argumenteras för att metoderna som IS använder har använts tidigare i flera revolutioner och inte är något nytt. På sidan i forskningsdebatten som inte ser IS krigföring som något nytt finns Craig Whiteside. Whiteside beskriver IS som en revolutionär rörelse som baserar sin strategi på Maos teorier om revolutionär krigföring. Whiteside jämför i sin studie IS med kommunisterna i Vietnam och menar att IS krigföring liknar kommunisternas

¹⁶ Kraidy, "The Projectilic Image: Islamic State's Digital Visual Warfare and Global Networked Affect", 1206–7.

¹⁷ Maurer, "ISIS's Warfare Functions", 229–30.

¹⁸ Ibid., 238,232.

men är anpassat till islamistisk ideologi.¹⁹ Daveed Gartenstein-Ross m. fl. undersöker konflikten mellan IS och Al-Qaida med ett teoretiskt ramverk bestående av såväl ett Maoistiskt synsätt som ett Focoianskt synsätt där det förra baseras på Maos teorier och det senare på Guevaras.²⁰ Gartenstein-Ross m. fl. beskriver hur båda dessa grupper förhåller sig till nämnda revolutionsteorier men att vissa skillnader finns. Intressant för denna uppsats är att IS förhållningssätt påstås likna det Focoianska i större utsträckning än det Maoistiska.²¹ Vilket tyder på att det finns en debatt inom forskningen där ena sidan ser IS som hybrid och andra som revolutionär, varav på den revolutionära sidan tycks tyngdpunkten väga åt ett Focoianskt perspektiv.

Sammanfattning forskningsöversikt

Forskningsöversikten visar att det tycks råda diskrepans mellan hur organisationen IS förstås. Felaktig tolkning av IS kan tänkas öka risken för att ineffektiva motåtgärder väljs för att hantera hotet från IS eller liknande aktörer, något som kan ses som ett utomvetenskapligt motiv för att studera IS utifrån krigsvetenskapliga teorier. Ur ett inomvetenskapligt perspektiv kan bättre förståelse för IS krigföring bädda för fortsatt krigsvetenskaplig forskning inom området.

Forskningen tycks i stor utsträckning fokusera på IS användande av media och verkar bristande när det kommer till organisationens krigföring och relationen mellan IS och krigsvetenskaplig teori. Forskning med fokus på krigföring utgörs av Maurers artikel som fokuserar på taktisk nivå samt Becarro som berör krigföring i huvudsak på taktisk eller operationell nivå. Denna studie kommer nyttja McCullohs teori om hybridkrigföring vilket tycks vara ett område där forskning saknas. För att kunna dra slutsatser om vilken av den hybrida eller revolutionära sidan i forskningsdebatten som mest utförligt kan förklara IS krigföring kommer även undersökningen använda Che Guevaras revolutionsteori.

¹⁹ Craig Whiteside, "The Islamic State and the Return of Revolutionary Warfare", *Small Wars & Insurgencies* 27, nr 5 (02 september 2016): 743–44, <https://doi.org/10.1080/09592318.2016.1208287>.

²⁰ Daveed Gartenstein-Ross m.fl., "Islamic State VS Al-Qaeda: Strategic Dimensions Of A Patricidal Conflict", Research report, International security (New America, december 2015), 5.

²¹ Ibid., 2.

Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilken av McCullohs teori om hybridkrigföring eller Che Guevaras revolutionsteori som kan beskriva IS krigföring mest utförligt. Genom att jämföra dessa två teorier och därefter analysera IS utifrån skillnaderna i teorierna antas uppsatsen bidra med en ökad förståelse för IS krigföring. En ökad förståelse för IS kan i sin tur leda till bättre möjligheter att hantera liknande organisationer i framtiden. Med hänsyn till den varierade förståelse för IS som råder i forskningsvärlden är det intressant att studera IS utifrån två varierande teorier för att undersöka om någon sida i forskningsdebatten kan beskriva IS krigföring mer utförligt. Undersökningen avser besvara följande frågeställning:

Vilken av McCullohs teori om hybridkrigföring och Che Guevaras revolutionsteori kan beskriva Islamiska statens krigföring mest utförligt?

Avgränsningar

Undersökningen avgränsas till att undersöka IS krigföring i Irak och Syrien från 2010 till och med 2014. I det andra kvartalet 2010 blev stora delar av IS ledarorganisation tillfångatagna eller neutraliserade av amerikanska och irakiska säkerhetsstyrkor. IS var lamslagna av de stora förlusterna och utsåg i maj Abu Bakr al-Baghdadi som ny befälhavare.²² På grund av uppsatsens omfattning ses denna nystart för organisationen som en lämplig avgränsning. Anledningen att undersökningen begränsas till 2014 är begränsningar i empirin som inte sträcker sig längre än till och med 2014. Trots avgränsningen i tid är perioden som ska undersökas stor med hänsyn till uppsatsens omfattning. Detta innebär en ökad risk att händelser under perioden som kan vara av intresse inte omfattas av uppsatsen. Denna risk är dock nödvändig då en kortare tidsperiod inte möjliggör att besvara forskningsfrågan på ett rättvist sätt.

²² William F. McCants, *The ISIS apocalypse: the history, strategy, and doomsday vision of the Islamic State*, First edition (New York: St. Martin's Press, 2015), 72–73.

Disposition

Uppsatsens består av 5 kapitel. I det första kapitlet inleds uppsatsen med problemformulering och en forskningsöversikt som belyser aktuell forskning på IS. Därefter presenteras studiens syfte och forskningsfråga. Kapitlet avslutas med att undersökningen avgränsas. I det andra kapitlet beskrivs undersökningens teoretiska ramverk samt motiv för detta. Två teorier presenteras och operationaliseras. Därefter jämförs teorierna för att identifiera mätbara skillnader i teorierna. Tredje kapitlet berör studiens metod. Först redogörs för forskningsdesign och metod för datainsamling, sedan diskuteras val av fall, empiri samt vilka forskningsetiska överväganden som gjorts. Kapitlet avslutas med operationalisering där skillnaderna i teorierna definieras och undersökningens analysverktyg presenteras. Fjärde kapitlet består av analys och presentation av resultat. I det femte och sista kapitlet återfinns en resultatdiskussion, slutsatser, teori och metoddiskussion, relevans för yrkespraktiken samt förslag på fortsatt forskning. Avslutningsvis återfinns litteratur- och referensförteckning.

2. Teori

Kapitlet syftar till att presentera de två teorier som valts för att studera IS. Inledningsvis motiveras samt beskrivs respektive teori. Indikatorer som i respektive teori tolkas eller beskrivs som centrala för hybrida eller revolutionära aktörer identifieras. Därefter jämförs indikatorerna för att identifiera skillnader mellan hybrida aktörer enligt McCullohs teori och revolutionära aktörer enligt Guevaras teori. Jämförelsen ligger till grund för kommande analys av IS. Anledningen till att teoriernas skillnader ligger i fokus är att teorierna representerar två sidor i forskningsdebatten. Genom att undersöka skillnaderna kan studien dra slutsatser gällande vilken av teorierna som kan förklara IS strategi mest adekvat.

Hybrid Warfare – Timothy McCulloh

Termen hybridkrigföring introducerades av Frank Hoffman i början av 2000-talet för att underlätta en förändring av synen inom det amerikanska försvaret på användandet av militära styrkor efter kalla kriget. Hoffmans definition av hybridkrigföring erbjöd en förklaring på hur relativt svaga aktörer så som Talibanerna, Al-Qaida eller Hizbollah kunde nå framgång mot både numerärt och teknologiskt starkare motståndare.²³ Hoffmans koncept har varit dominerande inom forskningen för att förstå en hybrid aktör och de synergieffekter som kan uppnås av kombinationen av konventionella och okonventionella metoder.²⁴ Kritik kan riktas mot Hoffmans definition av hybridkrigföring för att inte vara tillräcklig som en teori då den i huvudsak är deskriptiv och inte erbjuder ett konkret ramverk eller logik för att förklara en hybrid aktör som utövar hybridkrigföring.²⁵ Denna kritik är också vad som motiverar valet av Timothy McCullohs teori om hybridkrigföring. McCulloh utgår från hur begreppet hybridkrigföring historiskt har utformats och identifierar flera likheter som generaliseras till sju konkreta principer vilka förklarar hybridkrigföring.²⁶ Det här innebär att teorin inte behöver tolkas och bearbetas i lika stor utsträckning som hade krävts för att operationalisera Hoffmans definition, vilket bör vara positivt ur ett reliabilitetsperspektiv. Nedan följer en sammanfattning av McCullohs sju principer.

²³ Mikael Weissmann, "Hybrid warfare and hybrid threats today and tomorrow: towards an analytical framework", *Journal on Baltic Security* 5, nr 1 (01 juni 2019): 18, <https://doi.org/10.2478/jobs-2019-0002>.

²⁴ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 9.

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid., 16–17.

- Den första principen är att en hybrids aktörs sammansättning, förmågor och effekter är unika kopplat till aktörens specifika kontext. Kontexten förhåller sig till den temporära, historiska, kulturella och geografiska inramning som konflikten utspelar sig inom.²⁷
- Den andra principen är att det hos den hybrida aktören finns en specifik ideologi som skapar ett inre narrativ inom organisationen. Ideologin är en inneboende del av den strategiska kontexten och baseras på den kulturella och religiösa identiteten hos den hybrida aktören. Resultatet är ett narrativ som omvärderar befintlig norm inom den strategiska kontexten.²⁸
- Den tredje principen är att en hybrid aktör uppfattar ett existentiellt hot från en möjlig motståndare. Detta hot driver på den hybrida aktören att överge konventionell militär insikt för att uppnå långsiktig överlevnad.²⁹
- Den fjärde principen är att det finns en asymmetri i förmåga mellan en hybrid aktör och en möjlig motståndare. En hybrid aktör har en lägre konventionell militär förmåga i jämförelse med motståndaren och måste därför söka andra vägar att för att minska motståndarens fördel i form av militär förmåga.³⁰
- Den femte principen är att en hybrid aktör består av både konventionella och okonventionella delar. Dessa delar omfattar vanligtvis såväl konventionell militär teknologi som icke-militär teknologi. De okonventionella delarna kan även omfatta användandet av terrorism eller kriminalitet som metoder för krigföring. Kombinationen av dessa förmågor innebär en asymmetrisk fördel för den hybrida aktören.³¹

²⁷ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16.

²⁸ Ibid.

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid.

³¹ Ibid., 16–17.

- Den sjätte principen föreslår att en hybrid organisation till naturen förlitar sig på defensiva operationer. En hybrid aktör vill försvara sin existens och nyttjar en övergripande strategi för defensiva operationer. Operationerna i sig inkluderar ofta offensiva delar men det överhängande syftet är av defensiv karaktär.³²
- Den sjunde principen är att hybrida organisationer använder sig av metoder för utnötningskrigföring. Dessa metoder påverkar motståndaren både på det fysiska och psykologiska planet och syftar till att nöta ut motståndarens styrkor och dennes vilja att använda sina styrkor.³³

Utifrån dessa principer sammanfattar McCulloh hybridkrigföring som en typ av krigföring där en av parterna optimerar sin styrka baserat på en struktur som omfattar en kombination av alla tillgängliga medel, både konventionella och okonventionella, i en unik kulturell kontext för att uppnå specifika synergieffekter mot en konventionellt grundad motståndare.³⁴

Guerilla Warfare – Che Guevara

Valet av undersökningens andra teori föll på Che Guevaras teori om revolutionär krigföring, även känd som *The Foco Theory*.³⁵ Ett annan revolutionsteori som är dominerande inom området är Maos teori. Enligt forskningsöversikten menar viss forskning att Maos teori är lämplig för att förklara IS krigföring. I en studie med ett teoretiskt perspektiv bestående av både Guevaras och Maos teorier indikeras däremot att IS strategiska förhållningssätt väger tyngre åt Guevaras teori.³⁶ Ytterligare motiv för Guevaras teori är att den skrevs under 1960-talet till skillnad från Maos som utvecklades under 1930 och 1940-talet. Detta innebär att Guevaras teori skapades efter den snabba teknologiska utveckling i samband med andra världskriget vilket torde innebära något andra förutsättningar vid ett uppror mot en reguljär armé. En annan teoretiker inom området är David Galula som i boken *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice* presenterar en upprorsdoktrin och redogör för revolutionär

³² McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 17.

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

³⁵ Matt D. Childs, "An Historical Critique of the Emergence and Evolution of Ernesto Che Guevara's *Foco Theory*", *Journal of Latin American Studies* 27, nr 3 (oktober 1995): 593, <https://doi.org/10.1017/S0022216X00011627>.

³⁶ Daveed Gartenstein-Ross m.fl., "Islamic State VS Al-Qaeda: Strategic Dimensions Of A Patricidal Conflict", 2–5.

krigförings natur och karaktär.³⁷ Galulas fokuserar i huvudsak på hur ett uppror eller en revolution möts vilket gör att huvuddel av teorin inte är tillämpbar i denna undersökning. Den relevanta delen av teorin baseras i huvudsak på erfarenheter från kinas kommunistiska uppror och Mao vilket för denna undersökning valdes bort enligt ovan.³⁸

Che Guevara inleder sitt verk *Gerillakrig* med att presentera tre revolutionära framgångsfaktorer baserade på sina erfarenheter och lärdomar från den kubanska revolutionen.

- 1) Folkets styrkor kan vinna ett krig mot en reguljär armé.
- 2) Man kan inte alltid förvänta sig att alla villkor för revolution är förhanden. Den revolutionära kärnan kan skapa dem.
- 3) I det underutvecklade Amerika bör den väpnade kampen huvudsakligen äga rum på landsbygden.³⁹

Den första punkten visar vem som är motståndaren och övertygar de som ansluter i kampen mot det etablerade ledarskapet och dess armé att revolutionärerna har möjlighet att segra. Den andra menar att revolutionärerna inte kan vänta på optimala förhållanden utan måste driva på revolutionen ändå.⁴⁰ De två första punkterna handlar i huvudsak om att inspirera och motivera medan den tredje är av mer strategisk karaktär. Gerillan måste ha fullständig insikt om terrängen, angrepps- och reträttvägar, möjligheten till snabba manövrar, gömställen samt vilket stöd som befolkningen erbjuder. Landsbygden beskrivs erbjuda de bästa villkoren åt folkets kamp att hävda sina krav. Framförallt ses det som viktigt att förändra sociala strukturerna och äganderättsförhållandena till marken vilket utgör gerillans ekonomiska bas.⁴¹ Betydelsen av gerillakrig i stadsmiljö beskrivs dock som utomordentligt stor och något som kan påskynda upproret.⁴²

³⁷ David Galula och John A. Nagl, *Counterinsurgency warfare: theory and practice*, PSI classics of the counterinsurgency era (Westport, CT: Praeger Security International, 2006), kap. 1–3.

³⁸ *Ibid.*, kap. 3.

³⁹ Ernesto Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, övers. Björn Nilsson, Boc-serien (Staffanstorp: Cavefors, 1968), 13.

⁴⁰ *Ibid.*, 13–14.

⁴¹ *Ibid.*, 16.

⁴² *Ibid.*, 13-14,40.

Återkommande beskrivs folkets stöd som vitalt för gerillans möjlighet att nå framgång. Kriget ses som folkets kamp och utan stöd från flertalet av befolkningen jämförs gerillan med ett rövarband som kommer förintas. Lokalbefolkningen bidrar bland annat med information vilket möjliggör att gerillan kan agera i det dolda samt utgör en bas för ekonomi och rekrytering.⁴³ Propaganda är viktigt och syftar främst till att söka stöd av befolkningen och sprida revolutionens idé.⁴⁴ Sabotage beskrivs som ett ovärderligt vapen i fientliga områden till skillnad från blind terrorism som skall undvikas då risken är stor att befolkningen ställer sig avvisande mot revolutionen.⁴⁵

Defensiva aspekter är av stor vikt under hela revolutionen vilket präglar gerillans metoder bland annat genom snabba anfall för att genast dra sig tillbaka. Först när gerillan vuxit sig tillräckligt stark förenas förbanden för en uppgörelse mellan reguljära arméer. Fortsatt finns ett defensivt fokus genom att gerillan inte lämnar sitt basområde.⁴⁶

Jämförelse

Med hänsyn till uppsatsen syfte att undersöka om IS krigföring kan förklaras mer utförligt utifrån ett teoretiskt perspektiv om hybridkrigföring eller revolutionsteori är det intressant att genomföra analysen utifrån teoriernas skillnader snarare än dess likheter. Följande jämförelse kommer ligga till grund för undersökningens operationalisering som endast kommer beröra skillnader mellan teorierna. Jämförelsen utgår inledningsvis från McCullohs sju principer vilka ses som centrala för teorin, därefter utifrån centrala delar av Guevaras teori som inte redan berörts i jämförelsen.

Den första principen säger att en hybrid aktörs sammansättning, förmågor och effekter är unika och baseras på vilken kontext aktören befinner sig i.⁴⁷ Det här stämmer överens med hur Guevara beskriver en väsentlig del av gerillans karaktär som dess förmåga att anpassa sig till omständigheterna.⁴⁸ Även den andra principen som säger att det finns en specifik ideologi

⁴³ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 15,21.

⁴⁴ *Ibid.*, 91–92, 106.

⁴⁵ *Ibid.*, 91, 100.

⁴⁶ *Ibid.*, 21–23.

⁴⁷ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16.

⁴⁸ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 26.

inom den hybrida styrkan har stora likheter med Guevaras teori.⁴⁹ Grunden för gerillakrigföringen beskrivs som en liten grupp människor fast beslutna att förverkliga ett ideal och skapa ett nytt samhälle. Gerillakrigaren är redo att offra sitt liv för att förverkliga detta ideal.⁵⁰

Gemensamt för båda teorierna är att aktören upplever ett existentiellt hot från sin motståndare och har ett genomgående defensivt fokus för att inte utplånas. Det här framgår i McCullohs tredje och sjätte princip som även säger att defensiva operationer ofta har offensiva komponenter men det överhängande syftet är fortfarande av defensiv karaktär.⁵¹ Guevara menar att det är väsentligt för gerillasoldaten att inte låta sig utplånas under det inledande skedet. När gerillan har vuxit i styrka utökar den sitt territorium genom att bilda nya förband bakom fiendens linjer, den gamla gerillan får dock inte lämna sitt basområde.⁵² Att gerillan inte får lämna sitt basområde tyder på ett övergripande defensivt fokus även i skedet där gerillan utökar sitt territorium, vilket ses som en likhet med McCullohs teori.

Ytterligare likheter återfinns i den fjärde principen som säger att det finns en asymmetri mellan en hybrid aktör och dess motståndare. Den hybrida aktören har en lägre konventionell militär förmåga i jämförelse med sin motståndare och måste därför hitta sätt att minska detta underläge.⁵³ Guevara menar att gerillan är underlägsen sin motståndare vad vapenmakt beträffar.⁵⁴

Enligt den femte principen har en hybrid aktör både konventionella och okonventionella komponenter. Dessa komponenter innehar ofta både tillgång till militär teknologi och ickemilitär sådan som beskrivs som ”guerrilla type technology”.⁵⁵ Även metoder i form av kriminalitet eller terrorism kan användas. Kombinationen av dessa förmågor är vad som skapar en asymmetrisk fördel för den hybrida styrkan.⁵⁶ På samma sätt beskrivs den

⁴⁹ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16.

⁵⁰ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 18.

⁵¹ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16–17.

⁵² Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 20–23.

⁵³ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16.

⁵⁴ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 15.

⁵⁵ *Ibid.*, 16–17.

⁵⁶ *Ibid.*

revolutionära aktören omfatta konventionella och okonventionella delar. Gerillakrigföring vilket utgör en okonventionell komponent beskrivs utgöra en av krigets inledande faser för att senare övergå till konventionell krigföring. ”Rebellarmén antar slutligen uppsynen av en reguljär armé.”⁵⁷ En skillnad som identifieras mellan teorierna är att i den hybrida teorin är det kombinationen av metoder som tycks vara framgångsfaktorn medan Guevara talar om faser av kriget där rebellerna i ett tidigt skede använder okonventionella metoder för att senare övergå till konventionella metoder.⁵⁸ Gällande teknologin är teorierna överens. Guevara skriver ”Ty gerillans förråd utgörs av fiendens arsenal”⁵⁹ vilket innebär att gerillan har tillgång till militär teknologi. Vidare framgår detaljerade beskrivningar av innovativa anpassningar och egenproducerade vapenmateriel.⁶⁰ En tydlig skillnad mellan teorierna är användandet av terrorism som metod vilket ovan beskrivs som en möjlighet för en hybrid aktör. Guevara menar att terrorism är ett obrukbart och negativt vapen med hänsyn till risken att folket ställer sig avvisande till revolutionen.⁶¹

Den sjunde principen säger att en hybrid aktör använder taktiker för utnötning, såväl för att nöta ner motståndaren fysiskt som psykologiskt för att minska dess vilja att slåss.⁶² En vilja att nöta ner sin motståndare återfinns även i Guevaras teori.⁶³ Däremot skiljer sig teorierna gällande utnötning på det kognitiva planet vilket endast återfinns i teorin om hybridkrigföring.

Guevara lyfter fram tre viktiga aspekter som skiljer sig från teorin om hybridkrigföring. Den första är stöd från folket som är återkommande i teorin och beskrivs som vitalt för revolutionens möjlighet till framgång. Den andra är motståndaren som beskrivs utgöras av regeringsmakten.⁶⁴ Den tredje är terrängen där den väpnade kampen i huvudsak bör föras, vilken Guevara menar är landsbygden. Urban miljö beskrivs visserligen som viktig och kan ha stora positiva effekter för revolutionen men det är tydligt att huvudfokus ligger på landsbygden.⁶⁵

⁵⁷ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 18.

⁵⁸ *Ibid.*, 18,22-23.

⁵⁹ *Ibid.*, 20.

⁶⁰ *Ibid.*, 64–65.

⁶¹ *Ibid.*, 100.

⁶² McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 17.

⁶³ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 21.

⁶⁴ *Ibid.*, 15.

⁶⁵ *Ibid.*, 13–14.

Sammanfattningsvis finns många likheter mellan teorierna men även flertalet väsentliga skillnader. Nedan presenteras de skillnader som identifierats mellan teoriernas centrala delar, dessa kommer ligga till grund för kommande operationalisering och analys.

Tabell 1- Jämförelse

McCulloh – Hybrid aktör	Guevara – Revolutionär aktör
Kombination av konventionella och okonventionella medel och metoder används i syfte att uppnå synergieffekter.	Kriget har olika faser. Tidigt nyttjas okonventionella metoder. När gerillan växt sig tillräckligt stark antar den uppsynen av en reguljär armé.
Terrorism kan nyttjas.	Terrorism är ett obrukbart och negativt vapen som riskerar att få befolkningen att ställa sig mot revolutionen.
Metoder som syftar till att nöta ner motståndaren på den kognitiva arenan används i syfte att påverkar deras vilja att slåss.	
	Stöd från folket är vitalt för att nå framgång. Motståndaren pekas tydligt ut som regeringsmakten.
	Landsbygden erbjuder de bästa villkoren för folkets kamp och den väpnade kampen ska i huvudsak försas på landsbygden.

3. Metod

I följande kapitel presenteras och motiveras vald forskningsdesign samt metod. Vidare följer diskussion av fallet och dess avgränsningar, källkritik och materialval. Avslutningsvis genomförs operationalisering av valda teorier i syfte att möjliggöra en systematisk analys.

Forskningsdesign

Med hänsyn till att denna uppsats beskriver IS krigföring utifrån två existerande teorier samt att det är fallet i form av IS som är centralt för undersökningen lämpar sig en teorikonsumerande ansats.⁶⁶ En teorikonsumerande undersökning handlar primärt om att tydliggöra varför det blev som det blev i det aktuella fallet. Resultatet kan även ha betydelse för tilltron till de teorier som används.⁶⁷ Om det till exempel visar sig att McCullohs teori inte kan beskriva IS krigföring så kan tilltron till teorin i viss mån påverkas negativt.

Undersökningen kan tänkas ha genomförts som teoriutvecklande. Framförallt om variationen av hur IS definieras antas bero på att existerande teorier inte är tillräckliga för att beskriva IS på ett adekvat sätt. Vid en teoriutvecklande studie är det dock viktigt att samla in mycket information om de fall som studeras.⁶⁸ Vilket i det här fallet inte sågs som ett alternativ på grund av bristen på empiri som forskningsöversikten antyder.

Undersökningen utgår från en fallstudiedesign där IS utgör fallet. En fallstudie möjliggör att forskaren lägger allt fokus på att undersöka fallet eller fallen på djupet vilket gör att slutsatser kan dras som möjligen hade missats vid en kvantitativ ansats.⁶⁹ Kritik kan riktas mot fallstudier som använder ett eller ett fåtal fall på grund av att möjligheten att dra generaliserbara slutsatser ofta blir begränsad.⁷⁰ Det här påverkar inte denna undersökning markant med hänsyn till undersökningens syfte som i huvudsak inte har generaliserande ambitioner.

⁶⁶ Peter Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 5:e uppl. (Stockholm: Wolters Kluwer, 2017), 42.

⁶⁷ Ibid., 42–43.

⁶⁸ Ibid., 112.

⁶⁹ Martyn Denscombe, *The Good Research Guide: For Small-Scale Social Research Projects*, 5. ed (Maidenhead: Open University Press, 2014), 55.

⁷⁰ Ibid., 61–64.

Metod för datainsamling

Genomgående metod för hela uppsatsen är kvalitativ textanalys. Metoden går ut på att ta fram det väsentliga innehållet i en text genom noggrann läsning av textens delar, helhet samt kontexten den ingår i.⁷¹ Undersökningens problemformulering, syfte och frågeställning baseras på en kvalitativ textanalys av artiklar inom forskningsområdet. Genom textanalysen har det väsentliga och kontextuella inom forskningsdebatten identifierats vilket har resulterat i en definierad forskningslucka. Undersökningens teoretiska ramverk har granskats på samma sätt för att jämföra och synliggöra skillnader mellan teoriernas centrala delar. Teorierna ligger till grund för undersökningens analysverktyg. Analysverktyget består av frågor som representerar teoriernas syn på strategi. Genom att ställa dessa frågor till analysenheterna kan en systematisk undersökning genomföras där texterna läses aktivt för att se om dessa eller en själv kan besvara frågorna.⁷²

En central del i utförandet av en kvalitativ textanalys är att begripa och förstå vad en text säger kopplat till den fråga som ställs texten, det vill säga tolkning.⁷³ Tolkningsaspekten innebär en risk för subjektivitet och en bristande reliabilitet.⁷⁴ För att hantera detta avses tolkningar att hanteras på ett transparent sätt och underbyggas med empiriska belegg.⁷⁵

Val av fall

Den kontemporära krigföringen utförs i allt högre utsträckning mellan statliga och icke-statliga aktörer.⁷⁶ IS är ett intressant fall att undersöka dels eftersom det är ett nutida fall, dels för att IS utmärker sig som en icke-statlig aktör som nått stora framgångar under kort tid både i strider mot statliga och andra icke-statliga aktörer.⁷⁷ Forskningsöversikten har visat att IS krigföring är ett område som har ett bristande forskningsläge vilket motiverar fortsatta studier på området. Viss forskning antyder att IS krigföring utgör en utvecklande trend inom irreguljär krigföring.⁷⁸ Därav är det intressant att studera IS från ur ett teoretiskt perspektiv

⁷¹ Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 211.

⁷² *Ibid.*, 212.

⁷³ *Ibid.*, 226.

⁷⁴ Denscombe, *The Good Research Guide*, 298.

⁷⁵ Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 228.

⁷⁶ Beccaro, "Modern Irregular Warfare", 208.

⁷⁷ Maurer, "ISIS's Warfare Functions", 229–30.

⁷⁸ Beccaro, "Modern Irregular Warfare", 220–21.

som omfattar såväl kontemporära som historiska teorier vilket denna undersökning avser göra. En ökad förståelse för om IS krigföring tycks vara ett nytt eller gammalt fenomen kan ligga till grund för fortsatt forskning på området. Varför fallet avgränsats som det gjort motiveras under punkten avgränsningar i det första kapitlet.

Forskningsetiska överväganden

I denna studie används namnet Islamiska staten (IS) snarare än Islamiska staten i Irak och Syrien (ISIS), Islamiska staten i Irak och Levanten (ISIL) eller Daesh. IS är vad organisationen kallar sig själva. Dock menar vissa att IS inte ska användas bland annat för att inte legitimera organisationen eller förolämpa muslimska regeringar eller befolkningar. Användandet av benämningen IS motiveras av att statliga representanter i historien har refererat till insurgentgrupper eller terrororganisationer genom att använda deras eget namn utan att detta legitimerat organisationen. Namnet IS väljs framför ISIS eller ISIL då dessa kan tyckas antyda att gruppen endast fokuserar på området kring Irak och Syrien vilket inte stämmer med organisationens transnationella natur eller globala strävan.⁷⁹ Ytterligare motiv att benämna organisationen för IS istället för Daesh är att Islamiska staten, enligt forskningsöversikten, vanligen används inom forskningsvärlden.

Val av empiri

Det empiriska materialet utgörs av sekundärkällor i form av fem böcker. Dessa ger en detaljerad beskrivning av IS som organisation men beskriver IS krigföring i varierande utsträckning och med varierande detaljrikedom. Därav har böcker valts som dels beskriver olika slag vilket ger en bra bredd på empirin, dels samma slag vilket ger en god detaljrikedom i empirin främst på de större slagen. Att olika böcker beskriver samma slag möjliggör även att analysera IS krigföring med grund i flera olika källor vilket ökar källornas trovärdighet, alternativt möjliggör att identifiera delar i empirin med begränsningar i trovärdigheten. Önskvärt för undersökningen hade varit att analysera primärkällor men brist på tillgång till dessa samt undersökningens omfattning gjorde att valet föll på sekundärkällor.

⁷⁹ Seth G Jones m.fl., *Rolling Back the Islamic State* (Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, 2017), 9, <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&AN=1512952>.

Det empiriska materialet granskas med ett kritiskt förhållningssätt utifrån de fyra källkritiska reglerna äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁸⁰ Gällande äkthet, tendens och oberoende räcker det inte att källkritiskt granska böckerna i sin helhet då dessa innehåller en blandning av primär och sekundärkällor av olika slag. Därav kan olika delar av en bok i det här fallet värderas olika ur ett källkritiskt perspektiv. Kriteriet samtidighet ses generellt som uppfyllt då händelserna som undersöks ligger nära i tiden och rapporter om händelserna ofta i nära anslutning till dessa. Risk finns dock att data baserat på intervjuer kan ha inhämtats med en längre tidsperiod vilket ökar sannolikheten minnesfel eller eftertionaliseringar.⁸¹

Operationalisering

För att möjliggöra analys av empirin med hjälp av teoriernas skillnader genomförs operationalisering och ett analysverktyg tas fram. Skillnaderna som identifierats i jämförelsen förs in som teman i en tabell. För respektive teori eller för den teori som berör temat formuleras frågor som kommer ställas till empirin för att undersöka hur IS förhåller sig till respektive teori. Fem olika teman har identifierats där variation finns mellan teorierna. Två av dessa teman, metoder och terrorism, omfattas av båda teorierna och kommer därav ställas mot varandra och ligga till grund för undersökningens resultat. Resterande tre teman omfattas endast av antingen Guevaras eller McCullohs teori. I syfte att minska risken för en vinklad undersökning ligger inte dessa till grund för resultatet utan används istället för att stärka eller försvaga resultatet. Nedan beskrivs samtliga teman och hur respektive teori förhåller sig till temat. I de fall begrepp inte beskrivs i teorin används Försvarsmaktens publikationer för att definiera dessa. Försvarsmaktens definition av begrepp ses som lämplig då målgruppen för uppsatsen antas vara från Sverige.

Metoder

En tydlig skillnad finns mellan teoriernas syn på vilka metoder som ska användas och när. Enligt teorikapitlet använder en hybrid aktör en kombination av konventionella och okonventionella metoder för att uppnå synergieffekter. Det antas att kombinationen sker samordnat till tid och rum för att möjliggöra synergier. Revolutionsteorin delar in kriget i faser utan att redogöra för dessa på ett tydligt sätt. Tydligt är dock att tidigt i kriget används

⁸⁰ Esaiasson m.fl., *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 288–96.

⁸¹ *Ibid.*, 294.

okonventionella metoder och när organisationen är tillräckligt stark övergår den till att använda konventionella metoder.⁸² När en organisation är tillräckligt stark specificeras inte men om teorin är adekvat för att beskriva IS bör ett skifte från okonventionella till konventionella metoder kunna identifieras i empirin. Med konventionella metoder menas de metoder som är karakteristiska för statsstyrda försvarsmakter, främst genom direkt konfrontation mellan parternas organiserade militära stridskrafter.⁸³ Okonventionella metoder sker främst genom indirekta och asymmetriska angrepp som undviker att konfrontera motpartens styrkor.⁸⁴ Okonventionella metoder omfattar även terrorism eller andra kriminella metoder.⁸⁵

Terrorism

Med terrorism menas i den här uppsatsen handlingar som syftar till att injaga fruktan hos befolkningen. Guevaras teori menar att terrorism bör undvikas som metod, främst med hänsyn till risken att minska folkets stöd till revolutionen.⁸⁶ Med terrorism menas inte exempelvis bombattentat riktade mot motståndarens nyckelpersoner vilket ses som attentat och kan genomföras trots viss risk för civila. Det som huvudsakligen skiljer attentat från terrorism är syftet som inte är att injaga fruktan hos befolkningen även om resultatet kan vara det samma.⁸⁷ McCullohs teori menar till skillnad från Guevaras att en hybrid aktör kan använda terrorism som metod.⁸⁸

Psykologisk utnötning

Enligt teorijämförelsen berör båda teorierna utnötningstaktiker men endast McCullohs teori berör psykologisk utnötning. Med psykologisk utnötning menas metoder som syftar till att kognitivt minska motståndarens vilja att slåss.⁸⁹ Exempelvis kan det antas att brutal tortyr av

⁸² Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 18,22-23.

⁸³ Försvarsmakten, *Militärstrategisk doktrin : [med doktrinära grunder (MSD 12)]* (Stockholm: Försvarsmakten, 2011), 27.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16–17.

⁸⁶ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 100.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16–17.

⁸⁹ Ibid., 17.

krigsfångar som sprids genom propaganda eller hot mot anhöriga kan bidra med att nöta ner motståndarens vilja att slåss och få denne att desertera.

Stöd

Stöd av folket innebär att huvuddel av befolkningen väljer att stödja upproret snarare än det sittande styret. I denna uppsats omfattas inte stöd som uppnås genom hot, tvång eller våld då Guevara menar att gerillan för folkets kamp mot förtrycket vilket här tolkas som omöjligt om gerillan förtrycker folket. Vidare påpekar teorin flera gånger vikten av folkets stöd för att revolutionen ska kunna nå framgång.⁹⁰ I McCullohs teori framgår inte stöd av folket som en central del därav berör temat endast revolutionär aktör. I Guevaras teori till skillnad från McCullohs utgör regeringsmakten motståndaren.⁹¹ Vem som är motståndare torde ha en inverkan på folkets stöd till IS varav även vilken som är motståndaren kommer undersökas under punkten stöd.

Terräng

Enligt Guevaras teori ska den väpnade kampen främst ske på landsbygden. Operationer i urban miljö kan fortfarande ha stor effekt och ska inte underskattas. Landsbygden anses som en säkrare plats för gerillan där skydd kan sökas i svårtillgänglig terräng och bönderna kan bistå med logistiskt stöd.⁹² McCulloh berör inte terrängen på ett konkret sätt utan menar att kontexten styr vilken terräng som bör nyttjas.⁹³ Således berörs inte en hybrid aktör av temat terräng.

⁹⁰ Guevara, *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*, 15,21.

⁹¹ *Ibid.*, 15.

⁹² *Ibid.*, 13–14.

⁹³ McCulloh, Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.), *Hybrid Warfare*, 16.

Analysverktyg

Del ett av analysverktyget visar vilka frågor som ska besvaras för att se vilken teori som bäst uppfyller respektive tema. För att undersökningen ska ske på ett rättvist sätt mellan teorierna kommer endast de två teman som omfattas av båda teorierna ligga till grund för resultatet, alltså metoder och terrorism. Övriga tre teman anses kunna förstärka eller försvaga resultatet.

Tabell 2- Analysverktyg del 1

Hybrid aktör - McCulloh	Tema	Revolutionär aktör - Guevara
Kombinerades konventionella och okonventionella för att uppnå synergieffekter?	Metoder	Ändrades användandet av okonventionella metoder inledningsvis till konventionella metoder senare?
Nyttjades terrorism?	Terrorism	Undveks nyttjandet av terrorism?
Användes metoder som syftade till att påverka motståndarens vilja att slåss på ett psykologiskt plan?	Psykologisk utnötning	
	Stöd	Ageras på ett sätt som tyder på att folket stöd ses som vitalt?
	Terräng	Skedde striden i huvudsak på landsbygden?

För att undersöka hur väl teorierna uppfyller respektive tema enligt ovan kommer analysen genomföras genom att ställa ett antal mer detaljerade frågor till respektive analysenhet. Frågorna har framtagits utifrån hur teorierna ser på respektive tema antingen uttryckligen eller genom tolkning. Hur respektive tema har tolkats framgår i operationaliseringen där respektive tema beskrivs. Nedan presenteras vilka frågor som kommer ställas texten utifrån respektive tema. Frågorna syftar till att på ett strukturerat sätt kunna analysera analysenheterna på samma sätt.

Tabell 3 - Analysverktyg del 2

Tema	Frågeställningar
Metod	Konfronterade IS motståndarens huvudstyrkor? När? Undvek IS att konfrontera motståndarens huvudstyrkor? När? Använde IS metoder av kriminell karaktär? Beskrivs ett skifte från okonventionella till konventionella metoder?
Terrorism	Hur nyttjade IS terrorism inom operationsområdet? Nyttjades urskillningslös terrorism? Vad syftade nyttjandet av terrorism till?
Psykologisk utnötning	Användes metoder som syftade att kognitivt minska motståndarens vilja att slåss? Vilka metoder var det? Använde IS andra metoder som resulterade i att motståndarens vilja att slåss minskade? Vilka metoder var det?
Stöd	Använde IS metoder som riskerade att leda till minskat stöd från befolkningen? Vilka var dessa? Använde IS metoder som syftade till att öka stödet från befolkningen? Hade IS stöd från flertalet av befolkningen inom operationsområdet? Använde IS metoder för att få ofrivilligt stöd från befolkningen? (stöd genom hot eller tvång) Vem var IS motståndare? Hur påverkade vem motståndaren var stödet från folket?
Terräng	I vilken typ av terräng bedrev IS huvuddelen av striderna? I vilken typ av terräng hade IS sina basområden? Beskrivs IS vilja nyttja någon specifik terräng i större utsträckning? Vilken?

4. Analys

I följande kapitel presenteras undersökningens analys där empirin har analyserats utifrån respektive tema i tidigare redovisat analysverktyg. Därefter följer en sammanfattning av analysens resultat utifrån respektive tema. Huruvida temat anses uppfyllt presenteras och motiveras utifrån respektive teori.

Analys

Metod

När Abu Bakr al-Bagdadi tog kontroll över IS i maj 2010 hade inte bara hans företrädare blivit dödad av irakiska och amerikanska styrkor utan även flera andra personer inom IS ledarorganisation.⁹⁴ Motgångarna för IS under 2010 gjorde att de inte hade förmåga att ta och kontrollera terräng vilket var en förutsättning för att uppnå målet att skapa ett islamiskt kalifat. Istället agerade IS i det dolda med en strategi som i huvudsak omfattade terrorism.⁹⁵ Vilket ledde till att IS i perioden från 2010 till 2013 främst utförde indirekta attacker i form av terrorattacker, IED-attacker (improvised explosive device) eller självmordsattacker. Målet med attackerna var ofta civila folksamlingar eller främst i den senare delen av perioden kopplade till irakiska regeringen, så som dess underrättelsetjänst och rättsväsende i form av domare och åklagare.⁹⁶

I samband med inbördeskriget i Syrien 2011 skickade IS styrkor till Syrien som gick under namnet ANF (al-Nusra Front). Inledningsvis fokuserade gruppen precis som IS i Irak på att genomföra omfattande terrorattacker riktade mot civilbefolkningen.⁹⁷ Under 2012 övergick gruppen till att samarbeta med lokala upprorsgrupper och attackera Assad regimens styrkor.⁹⁸ ANF bistod med lärdomar från Irak genom att lära andra grupper att infiltrera fiendens område och genomföra självmordsattacker mot högvärdiga mål så som ledningscentraler, underrättelsekontor och sambandsenheter.⁹⁹ Metoderna under perioden ses i huvudsak som okonventionella då de omfattade terrorism samt undvek direkta strider med motståndaren. IS

⁹⁴ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 4.

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ Malcolm W Nance, *The Terrorists of Iraq: Inside the Strategy and Tactics of the Iraq Insurgency 2003-2014*, 2015, 291–93, <http://www.crcnetbase.com/isbn/9781498706919>.

⁹⁷ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 4.

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Nance, *The Terrorists of Iraq*, 294–95.

infiltrerade regelmässigt fientligt kontrollerade områden ofta förtäckta som civila, bland annat för att identifiera högvärdiga eller neutralisera nyckelpersoner.¹⁰⁰

Sommaren 2013 genomförde IS en fritagningsattack mot fängelset Abu Ghraib. Attacken genomfördes av en styrka på över 100 man. Anfallet inleddes med beskjutning av indirekt eld vilket följdes upp med fordonsburna självmordsbombare för att bryta in genom grindarna. Därefter följde kraftigt beskjutning från fordonsmonterade luftvärnskanoner som understödde infanteriets anfall.¹⁰¹ I anfallet nyttjade IS kombinerade vapen och eld och rörelse på ett sätt som likna en konventionell styrka. Det var en direkt konfrontation med säkerhetsstyrkorna som skyddade fängelset och resulterade i fritagningen av 500 fångar varav många var insurgenter från bland annat IS och al-Qaida. Även At Taji fängelset anfölls på liknande sätt men där lyckades ingen fritagning genomföras.¹⁰²

Trots anfällen mot Abu Ghraib och At Taji var huvuddelen av IS krigföring att kategorisera som okonventionell. Detta fram till januari 2014 då IS påbörjade en operation med syfte att ta kontroll över stora områden av Irak. Operationen hade förberetts under föregående år genom bland annat informationsinhämtning och attentat mot nyckelpersoner inom irakiska armén.¹⁰³ I januari tog IS kontrollen över städerna Fallujah och Ramadi och deras metoder beskrivs ha förändrats till att med konventionella taktiker bedriva manöverkrigföring.¹⁰⁴ Sommaren 2014 fortsatte IS sin offensiv i Iraks centrala delar där de tog över staden Anbar samt Iraks näst största stad Mosul.¹⁰⁵ Innan anfallet mot Mosul hade IS infiltrerat staden med så kallade *sleeper cells* som bland annat inhämtade underrättelse, slog ut fientliga nyckelpersoner och understödde den konventionella styrkans anfall.¹⁰⁶ Åter igen användes indirekt eld i kombination med självmordsbombningar för att inleda anfallet och slå ut viktiga punkter motståndarens försvar.¹⁰⁷

¹⁰⁰ Weiss och Hassan, *Isis*, 210–14.

¹⁰¹ Nance, *The Terrorists of Iraq*, 198.

¹⁰² *Ibid.*, 298.

¹⁰³ *Ibid.*, 302–3.

¹⁰⁴ *Ibid.*, 302–4.

¹⁰⁵ *Ibid.*, 306.

¹⁰⁶ Weiss och Hassan, *Isis*, 212.

¹⁰⁷ Patrick Cockburn och Henrik Celander, *Jihadisternas återkomst: Islamiska staten och det nya sunnimuslimska upproret* (Lund: Celander, 2015), 25.

Trots att IS hade övergått till rörlig krigföring som genom direkta konfrontationer med motståndaren syftade till att ta terräng så slutade inte organisationen att ägna sig åt okonventionella metoder. Efter Is tagit kontroll över Mosul genomfördes omfattande massavrättningar av inte bara irakiska säkerhetsstyrkor utan även civila med kopplingar till regeringen eller som motsatte sig IS styre. Kidnappningar och avrättningar skedde även av utlänningar, exempelvis 48 turkiska diplomater och deras familjer försvann och antogs vara kidnappade eller avrättade. Kriminalitet och krigsbrott förekom i stor utsträckning.¹⁰⁸

Terrorism

De första två åren efter Abu Bakr blev utsedd till ny befälhavare för IS skedde flertalet terrorattentat där ofta stora grupper civila var målet. Flera attentat riktades mot olika religiösa platser så som kyrkor eller moskéer.¹⁰⁹ Ett exempel är från sista oktober 2010 då åtta IS anhängare attackerade en katolsk kyrka i Bagdad. Attacken planerades för att få stor medial spridning internationellt. Först attackerades irakiska börsen som låg på andra sidan gatan, därefter kyrkan där de tog 100 personer i gisslan. Genom att ta gisslan och ställa krav via media fick dels attacken stor uppmärksamhet men det möjliggjorde även att skada säkerhetsstyrkorna. När säkerhetsstyrkan började fritagningen detonerade gisslantagarna sina självmordsvästar.¹¹⁰ Attacken planerades för att få många offer men även för stor publicitet. I det här fallet uttalade sig till och med påven i media, vilket visar att IS lyckades att få stor internationell publicitet. Utöver att sprida rädsla hade terrorattackerna även subversiva syften då Abu Bakr ville underminera förtroendet för regeringen och säkerhetsstyrkorna.¹¹¹ Denna typ av urskillningslös terrorism genomfördes i stor utsträckning främst till september 2012 då Abu Bakr meddelade att fokus skulle skifta till att attackera soldater och säkerhetsstyrkor på regeringens sida.¹¹² Under 2012 fortsatte IS med IED attacker i stor omfattning, främst mot sunnikontrollerade områden i Bagdad som fick utstå attacker i stort sett varje vecka.¹¹³

¹⁰⁸ Nance, *The Terrorists of Iraq*, 307–8.

¹⁰⁹ *Ibid.*, 291–93.

¹¹⁰ *Ibid.*, 291–92.

¹¹¹ *Ibid.*, 293.

¹¹² *Ibid.*

¹¹³ *Ibid.*

Psykologisk utnötning

Flera exempel finns där de irakiska säkerhetsstyrkorna flytt sina positioner utan större motstånd. I Mosul fanns ett visst motstånd av säkerhetsstyrkorna men med hänsyn till deras numerära och materiella styrkeövertag ses motståndet som mycket ringa.¹¹⁴ I staden Tikrit och i Baji där Iraks största raffinaderi finns gav säkerhetsstyrkorna upp utan motstånd. På samma sätt som i Mosul flydde högre officerare och regeringstjänstemän i helikopter.¹¹⁵ Att regeringsstyrkorna flyr utan strid trots ett styrkeövertag kan rimligtvis till del bero på att IS med sin brutalitet lyckats påverka motståndarens vilja att slåss negativt. Följande citat visar på effekten som IS propaganda hade när IS anföll Mosul:

“They faced little resistance. The Iraqi troops and police guarding the city fled, having seen videos of what happened to anyone who opposed the black-clad fighters.”¹¹⁶

Sociala mediers påverkan på Irakiska säkerhetsstyrkornas vilja att slåss tydliggörs ytterligare i ett uttalande till Al Jazeera från Iraks tidigare säkerhetsrådgivare Mowaffak al-Rubaie. Al-Rubaie menade att det mer eller mindre var Twitter och Facebook som fick 30 tusen av säkerhetsstyrkorna att lägga ner sina vapen, ta av sig uniformen och överge Mosul.¹¹⁷

Abu Bakr och hans män beskrivs ha förmåga att skapa vad som i kallas *terror shock value*.¹¹⁸ Genom att filma sin brutala behandling av tillfångatagna motståndare eller gisslan i form av bland annat halshuggningar eller korsfästningar lyckades IS sprida en rädsla för organisationen och påverka motståndarens vilja att strida. Metoderna som skapade *terror shock value* beskrivs ha skapat en flyktreaktion inom den irakiska armén mer värdefull än numerär eller vapen.¹¹⁹

Stöd

Empirin indikerar att IS motståndare utgörs av alla som motsätter sig IS styre. Iraks shiitiska regering är en tydlig motståndare vilket innebar att IS kunde finna stöd hos stora delar av den sunnimuslimska befolkningen som var missnöjda med regeringen och hade således stort stöd i

¹¹⁴ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 6.

¹¹⁵ Cockburn och Celandier, *Jihadisternas återkomst*, 27.

¹¹⁶ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 6.

¹¹⁷ Weiss och Hassan, *Isis*, 170.

¹¹⁸ Nance, *The Terrorists of Iraq*, 297.

¹¹⁹ *Ibid.*, 297,311.

främst västra och norra delen av Irak.¹²⁰ När IS tog kontrollen över Mosul visade sig tydligt stödet från befolkningen, som bestod av två miljoner invånare varav huvuddelen sunniter. Exempel på detta beskrivs av en regeringssoldat som säger att deras kasern i samband med anfallet stormades av civila som kastade sten och skrek att de ej ville ha dem i deras stad.¹²¹

I Syrien hade IS goda relationer med stammarna i den östra delen av landet vilka under inbördeskriget ville störta al-Assads regering som utgjorde en gemensam motståndare för IS och lokala upprorsgrupper i Syrien.¹²² Dessa goda relationer skulle dock inte bli långvariga. Under vintern 2013–2014 började IS attackera andra rebellgrupper i Syrien för att själva kontrollera upproret. Detta ledde till hårda strider mellan IS och övriga grupperingar vilket snarare gynnade regeringsstyrkorna. En annan konsekvens var att den delen av befolkningen som var mot regeringen och tidigare stödjande för IS fick en försmak på hur ett styre under IS kunde se ut och vände sig mot dem. Enligt en intervju var upp till 90% av folket i regeringsfientliga områden mot IS.¹²³ Detta anses inte i undersökningen som en vetenskapligt pålitlig siffra men den indikerar att IS vid tillfället saknade flertalet av folkets stöd i operationsområdena i Syrien.

Liknande situationen i Syrien fanns i de sunnidominerade delarna av Irak ett utbrett missnöje mot regeringsmakten i landet. Detta innebar att IS hade stort stöd från befolkningen i dessa områden.¹²⁴ Detta stöd var dock inte alltid långvarigt, när IS hade tagit kontroll över ett område föredrog de, förutsatt att de var starka nog, att styra utan inblandning från de grupper de samarbetat med.¹²⁵

Eftersom IS motståndare var regeringsmakten, oavsett om det var i Irak eller Syrien, innebar den gemensamma motståndaren ett starkt stöd från sunnidominerande områden och andra rebellgrupper. När IS tagit kontroll över en stad var det oerhört farligt att ta ställning mot deras sätt att styra på grund av den brutala behandling meningsmotståndare råkade ut för, bland annat genom tortyr och kidnappningar.¹²⁶ Dessutom var till och med de sunniter som

¹²⁰ Nance, *The Terrorists of Iraq*, 292–93.

¹²¹ Cockburn och Celander, *Jihadisternas återkomst*, 23–26.

¹²² Nance, *The Terrorists of Iraq*, 294–95.

¹²³ *Ibid.*, 298–300.

¹²⁴ Fawaz A Gerges, *ISIS: a history*, 2016, kap. 6.

¹²⁵ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 4.

¹²⁶ *Ibid.*

inte uppskattade IS rädsla för att en hämndlysten regering skulle slå tillbaka, vilket gjorde att en viss acceptans mot IS brutala styre fanns.¹²⁷

Det kan konstateras att IS använde sin brutalitet för att folket inte skulle våga ställa sig mot organisationen, de använde kriminalitet, sexuellt våld, terrorism med mera vilket kan riskera minskat stöd från befolkningen. Men det förekom även åtgärder som syftade till att öka befolkningens stöd. I de städer IS tog kontroll över infördes ett grundläggande styrelseskick som syftade till att förse befolkningen med grundläggande samhällsservice. Detta omfattade bland annat säkerhet, infrastruktur, vatten, bröd, el och ett shariabaserat rättssystem.¹²⁸¹²⁹

Terräng

Empirin tydliggör inte explicit om IS ville nyttja någon specifik typ av terräng mer än någon annan. Inledningsvis var strategin i Irak att attackera regeringsstyrkor i områden där de var svaga för att de skulle överge dessa områden eller tvingas nyttja stora resurser för att försvara sina baser. Luckorna som uppstod i regeringsstyrkornas försvar nyttjade IS genom att ta kontroll över områden, infrastruktur och utrustning.¹³⁰ Från 2013 i Syrien och 2014 i Irak var huvuddelen av striderna koncentrerade till städer. IS tog kontroll över Raqqa i Syrien och Mosul i Irak vilka har varit starka baser för upproret. I Irak fortsatte IS anfälla och ta kontroll över flera stora städer så som Falluja och Tikrit.¹³¹ Den typ terräng som utifrån empirin anses varit huvudfokus för IS strider är den urbana miljön. Inledningsvis när IS nyttjade terrorattacker i stor utsträckning skedde dessa i större städer vilket möjliggjorde större effekt av bomberna samt större medial uppmärksamhet. När IS sedan var starka nog att ta kontroll över stora områden var det i stora städer som striderna koncentrerades till.¹³² I augusti 2014 började USA med flygbombningar riktade mot IS vilket kan tänkas ytterligare motiv att nyttja urban terräng för skydd bland civilbefolkningen.¹³³ Empirin har inte visat på att IS har nyttjat otillgängliga områden på landsbygden som sina starka basområden utan ett generellt fokus mot städer finns.

¹²⁷ Cockburn och Celander, *Jihadisternas återkomst*, 42–43.

¹²⁸ Gerges, *ISIS*, kap. 6.

¹²⁹ McCants, *The ISIS apocalypse*, kap. 4.

¹³⁰ *Ibid.*

¹³¹ Cockburn och Celander, *Jihadisternas återkomst*, 16.

¹³² *Ibid.*

¹³³ *Ibid.*, 31.

Resultat

Metoder – Hybrid aktör

Undersökningen har visat att IS metoder under 2014 bestod av en kombination av såväl konventionella metoder i form av direkta konfrontationer med motståndarens styrkor som okonventionella metoder i form av bland annat självmordsbombningar, kriminalitet och avrättningar. Kombinationen av metoder stämmer överens med hur den beskrivs i McCullohs teori.

Under perioden 2010–2013 var IS metoder att i huvudsak betrakta som okonventionella med inslag av vissa isolerade slag som kan ses som konventionella. Empirin har inte visat på att en kombination av okonventionella och konventionella metoder användes under perioden. Med hänsyn till att en kombination endast förekom under en begränsad tidsperiod anses temat delvis uppfyllt.

Metoder – Revolutionär aktör

Enligt Guevaras teori nyttjas gerillakrigföring vilket ses som en okonventionell metod i krigets tidiga skeden. När upproret växt sig starkt nog skiftas metod till att på ett konventionellt sätt ta strid med motståndaren. Guevaras beskrivning stämmer in på IS krigföring till del i och med att ett tydligt skifte skedde från okonventionella metoder inledningsvis till att senare nyttja konventionella metoder. Vad som inte Guevaras teori omfattar är att rebellgruppen ska fortsätta med okonventionella metoder efter skiftet eller nyttja en kombination av metoderna så som IS gjorde. Därav anses temat som delvis uppfyllt.

Terrorism

Enligt teorijämförelsen skiljer sig temat terrorism mellan teorierna genom att en hybrid aktör kan nyttja terrorism som metod medan för en revolutionär aktör ses terrorism som något negativt som ska undvikas. Analysen har belyst att IS nyttjat terrorism i stor utsträckning vilket är anledningen att temat anses uppfyllt för McCullohs teori och ej uppfyllt för Guevaras teori.

Psykologisk utnötning – Hybrid aktör

I empirin återfinns flera exempel där IS i sin offensiv stöter på inget eller mycket litet motstånd från irakiska säkerhetsstyrkorna, något som härleds till IS brutala behandling av tillfångatagna motståndare som effektivt sprids i bland annat sociala medier. Enligt teoribeskrivningen menar McCulloh att metoder för psykologisk utnötning används för att minska motståndarens vilja att slåss. En beskrivning som stämmer överens med IS krigföring varav temat psykologisk utnötning anses uppfyllt för hybrid teorin.

Stöd – Revolutionär aktör

Empirin har visat att IS hade stöd från befolkningen i stora delar av de tog kontroll över vilket tycks ha bidragit till de omfattande framgångarna främst under 2014. Stödet har i huvudsak berott på gemensamma intressen där befolkningen såväl som IS i dessa områden motsätter sig regeringsmakten i landet. I vissa fall har IS agerat på ett sätt som syftat till att få stöd från folket, exempelvis genom att förbättra infrastruktur eller bidra med samhällsviktiga funktioner så som vatten och elektricitet. Däremot kopplat till Guevaras teori finns väldigt få likheter med IS agerande och hur teorin beskriver att stöd från folket ska uppnås. Terrorism, kriminalitet, hot och att IS strider där civila drabbas är några aspekter som gör att temat stöd inte ses som uppfyllt.

Terräng – Revolutionär aktör

I revolutionsteorin framgår det tydligt att huvuddelen av striderna bör koncentreras till landsbygden. IS har utfört omfattande terrorism och självmordsattentat i stadsmiljö under hela tidsperioden som undersökningen omfattar. Främst från 2013 har IS tagit kontroll över stora städer och omfattande strider har genomförts fortsatt i städer. Temat terräng anses därav inte som uppfyllt.

Tabell 4 - Resultat

Hybrid aktör	Tema	Revolutionär aktör
Delvis uppfyllt	Metoder	Delvis uppfyllt
Uppfyllt	Terrorism	Ej uppfyllt
Uppfyllt	Psykologisk utnötning	
	Stöd	Ej uppfyllt
	Terräng	Ej uppfyllt

Sammanfattning resultat

Resultatet visar att IS beskrivs mer adekvat som en hybrid aktör framför en revolutionär aktör utifrån McCullohs och Guevaras teorier. Utifrån ett perspektiv som en revolutionär aktör uppfyller IS delvis temat metoder. IS metoder var i huvudsak av okonventionell karaktär under perioden 2010–2013. Ett tydligt skifte där IS började använda konventionella metoder för krigföring identifieras i empirin och påbörjades i stor skala i januari 2014. Anledningen att temat anses som delvis uppfyllt är att IS fortsatte nyttja okonventionella metoder även efter detta skifte vilket inte revolutionsteorin omfattar. Övriga teman som omfattas av revolutionsteorin: terrorism, stöd och terräng anses inte uppfyllda, vilket anses stärka resultatet.

Som en hybrid aktör anses IS uppfylla temat terrorism samt psykologisk utnötning. Temat metoder anses delvis uppfyllt. Anledningen att metoder inte ses som uppfyllt är att IS i perioden 2010–2013 inte kombinerade okonventionella och konventionella metoder utan nyttjade i huvudsak okonventionella metoder. Under 2014 kombinerades metoderna som beskrivet i McCullohs teori men eftersom det endast skedde i en begränsad tidsperiod ses inte temat som uppfyllt. Temat psykologisk utnötning anses uppfyllt vilket stärker synen på IS som en hybrid aktör.

5. Avslutning

Kapitlet inleds med att uppsatsens frågeställning besvaras vilket följs av en resultatdiskussion med slutsatser med relevans för studiens problem och syfte presenteras. Därefter följer en teori och metoddiskussion som belyser identifierade begränsningar i undersökningen kopplat till reliabilitet och validitet. Slutligen redogörs för studiens relevans för professionen och förslag till fortsatt forskning presenteras.

Resultatdiskussion & slutsatser

Uppsatsen avsåg besvara följande frågeställning:

Vilken av McCullohs teori om hybridkrigföring och Che Guevaras revolutionsteori kan beskriva Islamiska statens krigföring mest utförligt?

Analysen har visat att den teori som mest utförligt beskriver IS krigföring är McCullohs teori om hybridkrigföring. Trots det kan IS varken beskrivas som en hybrid eller revolutionär aktör på ett adekvat sätt. Hur IS nyttjade terrorism stämmer överens med beskrivningen i McCullohs hybrid teori men inte i Guevaras revolutionsteori. Därav har undersökningen kommit fram till att McCullohs teori om hybrid krigföring beskriver IS krigföring mest utförligt av de två teorierna. Resultatet stärks av att hybridteorins beskrivning av psykologisk utnötning stämmer överens med IS användande av det samma. För revolutionsteorin är temat stöd och terräng ej uppfyllda, vilket anses stärka undersökningens resultat.

Teorijämförelsen har belyst stora likheter mellan McCullohs och Guevaras teorier. Likheterna kan ge en förklaring på varför rådande debatt inom forskningsvärlden existerar där en sida ser IS som hybrid och den andra som revolutionär. De omfattande likheterna innebär att båda sidor i debatten delvis har rätt. Sett till skillnaderna har studien visat att teorin om hybridkrigföring på ett mer adekvat sätt kan beskriva IS krigföring i relation till revolutionsteorin. Hybridteorin misslyckades att beskriva IS på ett tema: Metoder. Värt att nämna är att teorin periodvis kunde beskriva IS metoder adekvat, exempelvis under 2014. Detta ses dock inte som tillräckligt för att anse att teorin erbjuder en korrekt beskrivning i det här fallet. Inte heller revolutionsteorin kunde beskriva IS på ett adekvat sätt. Undersökningen har visat att IS inte agerar på ett sätt som teorin föreslår. Till exempel agerar IS rakt motsatt

revolutionsteorin genom deras användande av terrorism och vilken terräng de väljer att strida i. Även hur IS agerar för att få stöd från befolkningen motsäger beskrivningen enligt Guevaras teori.

Syftet med uppsatsen var att undersöka om IS krigföring kan beskrivas mer utförligt utifrån en teori om hybridkrigföring eller en om revolutionär krigföring. I resultatet konstateras att IS krigföring beskrivs mer utförligt som en hybrid aktör. Det konstateras även att väsentliga delar av teorin om hybridkrigföring inte överensstämmer med hur IS bedriver sin krigföring vilket kan anses försvaga teorin. Trots att forskningsöversikten visar att IS beskrivs som såväl en hybrid aktör som en revolutionär sådan verkar det som att ingen sida beskriver IS på ett adekvat sätt. Med hänsyn till det kan det antas att dagens krigsvetenskapliga teorier inte är tillräckliga för att beskriva den kontemporära krigföringen som IS eller liknande organisationer bedriver. Således finns ett fortsatt teoriutvecklande forskningsbehov på området.

Kopplat till forskningsöversikten anses analysen stärka såväl Yarchis syn på IS användande av media som en viktig del i sin krigföring som Kraidys beskrivning av hur IS använder media som ett vapen för att påverka motståndaren att agera på ett gynnsamt sätt för IS. Analysen har visat att IS med sina brutala metoder som de effektivt sprider medialt har haft stor effekt på motståndarens vilja att slåss. En effekt som tycks leda till att IS lyckas besegra en starkare motståndare såväl numerärt som utrustningsmässigt.

Teori- och metoddiskussion

Även om teorierna i stort är tydligt formulerade är det rimligt att anta att olika forskare gör olika tolkningar av teorierna. Framförallt gällande vissa centrala begrepp i teorierna erbjöds inte någon tydlig definition. För att undvika låg reliabilitet har teoriernas centrala begrepp beskrivits i första hand utifrån respektive teori, där inte detta var möjligt har svenska försvarsmaktens publikationer använts för att ta fram en tydlig definition. Ett transparent förhållningssätt hur teorierna förstås i den här undersökningen tillsammans med ett tydligt analysverktyg antas motverka reliabilitetsproblem. Genom att analysverktyget har utformats med såväl stängda som öppna frågor ökar även transparensen eftersom svaret på de öppna frågorna möjliggör att läsaren kan följa hur materialet har tolkats och varför resultatet blev det

de blev. Öppna frågor i analysverktyget har även möjliggjort att öka förståelsen för IS vilket var ett av undersökningens syften.

Undersökningens avsaknad av primärkällor innebär svårigheter att källkritiskt granska materialet genom att till exempel kontrollera hur intervjuer genomförts eller data har behandlats. För att hantera problematiken med sekundärkällor används en förhållandevis bred empiri som baseras på fem olika litterära verk där olika forskare och journalister nyttjat en kombination av olika metoder för insamling och bearbetning av data. I flera fall redogörs för samma händelser i olika källor vilket möjliggör triangulering av data.¹³⁴

Metoden och forskningsdesignen tycks fortfarande efter genomförd undersökning varit lämplig för denna studie. Framförallt datainsamlingsmetoden har fungerat bra genom hela arbetet och inneburit en systematiskt genomförd studie. Avgränsningen i tid till predioden 2010 till och med 2014 kan kritiseras för att vara för bred för en undersökning av denna omfattning. Detta har inneburit att studien fokuserat på händelser som är väl beskrivna i empirin, tolkas som väsentliga eller representativa för IS krigföring. Med risk att för en lägre reliabilitet och svårighet att generalisera var det ett nödvändigt val för att möjliggöra att identifiera olika faser i kriget och ge teorierna en mer rättvis analys. Med det sagt anses fallet IS som mer lämpligt att undersöka i en studie av större omfattning.

Relevans för yrkespraktiken

FN, NATO samt Sveriges försvarsmakt deltar regelbundet i internationella insatser där någon form av irreguljär konflikt pågår. Irak, Afghanistan och Mali är exempel på platser där svenska insatser pågår i irreguljära konflikter. Genom att studera IS utifrån krigsvetenskaplig teori kan förståelsen för IS och andra liknande aktörer öka. Denna ökade förståelse innebär att officerskåren rimligtvis har bättre möjlighet att förbereda sig på att hantera IS eller liknande aktörer i framtiden. Om påstående att IS utgör en utvecklande trend inom irreguljär krigföring är det särskilt intressant att studera IS för att vara bättre rustade inför framtida irreguljära konflikter.

¹³⁴ Denscombe, *The Good Research Guide*, 298.

Förslag till vidare forskning

Med hänsyn till att ingen av teorierna kunde förklara IS krigföring på ett adekvat sätt och den identifierade problematiken inom forskningsdebatten föreslås vidare forskning av teoriutvecklande karaktär. Ett logiskt antagande baserat på undersökningens resultat är att ingen av dagens teorier kan beskriva den typen av krigföring som IS tycks utgöra en utvecklande trend av. Därav tycks en omfattande induktiv studie med IS som fall som nödvändig för den krigsvetenskapliga utvecklingen. Det är möjligt att den typen av studie inte kan genomföras i nuläget då IS fortfarande är ett pågående fall och då empirin riskerar att vara för begränsad. För framtiden är det troligtvis inte bara möjligt utan även nödvändigt att arbeta teoriutvecklande för att bättre kunna hantera framtidens hot från organisationer av IS karaktär.

Valda teorier i den här studien berör inte ideologi djupare än att det är viktigt att det finns en ideologi. För IS är ideologi uppenbart en väsentlig del vilket hörs redan på namnet.

Relationen mellan IS ideologi och krigsvetenskaplig teori verkar vara ett område som ej studerats trots att ideologi lyfts fram i åtminstone den här undersökningens valda teorier. Den typen av studier kan rimligtvis bidra med en ökad förståelse för hur ideologi påverkar krigföring eller för IS framgångar.

Litteratur och referensförteckning

Litteratur

- Cockburn, Patrick, och Henrik Celander. *Jihadisternas återkomst: Islamiska staten och det nya sunnimuslimska upproret*. Lund: Celander, 2015.
- Denscombe, Martyn. *The Good Research Guide: For Small-Scale Social Research Projects*. 5. ed. Maidenhead: Open University Press, 2014.
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017.
- Försvarsmakten. *Militärstrategisk doktrin : [med doktrinära grunder (MSD 12)]*. Stockholm: Försvarsmakten, 2011.
- Galula, David, och John A. Nagl. *Counterinsurgency warfare: theory and practice*. PSI classics of the counterinsurgency era. Westport, CT: Praeger Security International, 2006.
- Gerges, Fawaz A. *ISIS: a history*, 2016
- Guevara, Ernesto. *Guerillakrig : [taktik och strategi] ; Guerillakrig : en metod*. Översatt av Björn Nilsson. Boc-serien. Staffanstorps: Cavefors, 1968.
- McCants, William F. *The ISIS apocalypse: the history, strategy, and doomsday vision of the Islamic State*. First edition. New York: St. Martin's Press, 2015.
- Weiss, Michael, och Hassan Hassan. *Isis: inside the army of terror*. First Regan Arts paperback edition. New York, NY: Regan Arts, 2015.

Elektroniska källor

- McCulloh, Timothy, Richard Johnson, och Joint Special Operations University (U.S.). *Hybrid Warfare*, 2013.
- Nance, Malcolm W. *The Terrorists of Iraq: Inside the Strategy and Tactics of the Iraq Insurgency 2003-2014*, 2015. <http://www.crcnetbase.com/isbn/9781498706919>.
- Jones, Seth G, Rand Corporation, National Security Research Division, och Rand Corporation. *Rolling Back the Islamic State*. Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, 2017.
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&AN=1512952>.

Vetenskapliga artiklar

- Bachmann, Sascha, och Håkan Gunneriusson. "Russia's Hybrid Warfare in the East: The Integral Nature of the Information Sphere". *Georgetown Journal of International Affairs*, Fall 2015, pp.198-211, Fall 2015, 198–211.
- Beccaro, Andrea. "Modern Irregular Warfare: The ISIS Case Study". *Small Wars & Insurgencies* 29, nr 2 (04 mars 2018): 207–28.
<https://doi.org/10.1080/09592318.2018.1433469>.
- Childs, Matt D. "An Historical Critique of the Emergence and Evolution of Ernesto Che Guevara's *Foco* Theory". *Journal of Latin American Studies* 27, nr 3 (oktober 1995): 593–624. <https://doi.org/10.1017/S0022216X00011627>.
- Daveed Gartenstein-Ross, JASON FRITZ, BRIDGET MORENG, och NATHANIEL BARR. "Islamic State VS Al-Qaeda: Strategic Dimensions Of A Patricidal Conflict". Research report. International security. New America, december 2015.
- Kraidy, Marwan M. "The Projectilic Image: Islamic State's Digital Visual Warfare and Global Networked Affect". *Media, Culture & Society* 39, nr 8 (november 2017): 1194–1209. <https://doi.org/10.1177/0163443717725575>.
- Maurer, Thomas. "ISIS's Warfare Functions: A Systematized Review of a Proto-State's Conventional Conduct of Combat Operations". *Small Wars & Insurgencies* 29, nr 2 (04 mars 2018): 229–44. <https://doi.org/10.1080/09592318.2018.1435238>.
- Yarchi, Moran. "ISIS's Media Strategy as Image Warfare: Strategic Messaging over Time and across Platforms". *Communication and the Public* 4, nr 1 (mars 2019): 53–67.
<https://doi.org/10.1177/2057047319829587>.
- Weissmann, Mikael. "Hybrid warfare and hybrid threats today and tomorrow: towards an analytical framework". *Journal on Baltic Security* 5, nr 1 (01 juni 2019): 17–26.
<https://doi.org/10.2478/jobs-2019-0002>.
- Whiteside, Craig. "The Islamic State and the Return of Revolutionary Warfare". *Small Wars & Insurgencies* 27, nr 5 (02 september 2016): 743–76.
<https://doi.org/10.1080/09592318.2016.1208287>.

Figurförteckning

TABELL 1- JÄMFÖRELSE	17
TABELL 2- ANALYSVERKTYG DEL 1	24
TABELL 3 - ANALYSVERKTYG DEL 2.....	25
TABELL 4 - RESULTAT	34